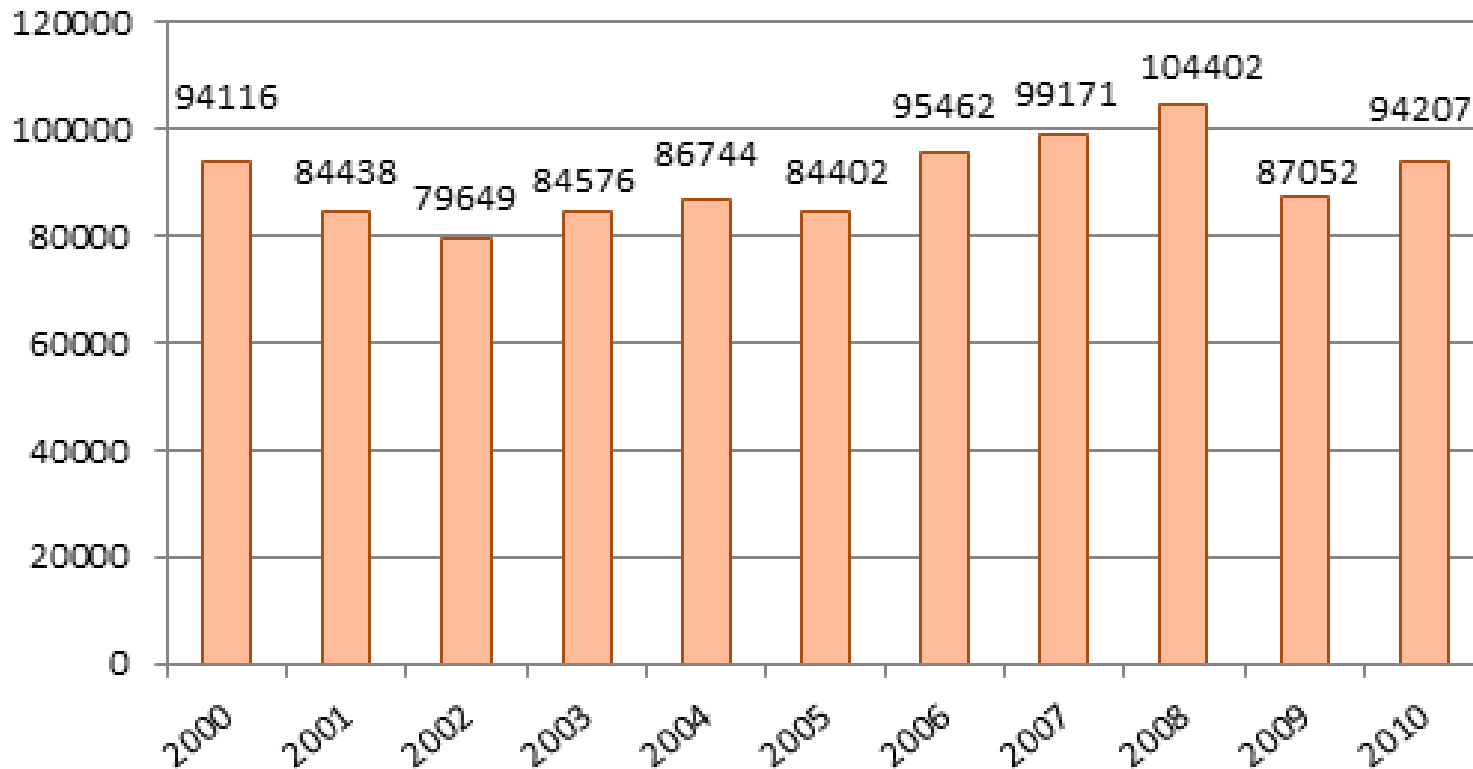

**Zagrożenia wypadkowe i zagrożenia dla zdrowia
występujące w zakładzie i podstawowe środki
zapobiegawcze**

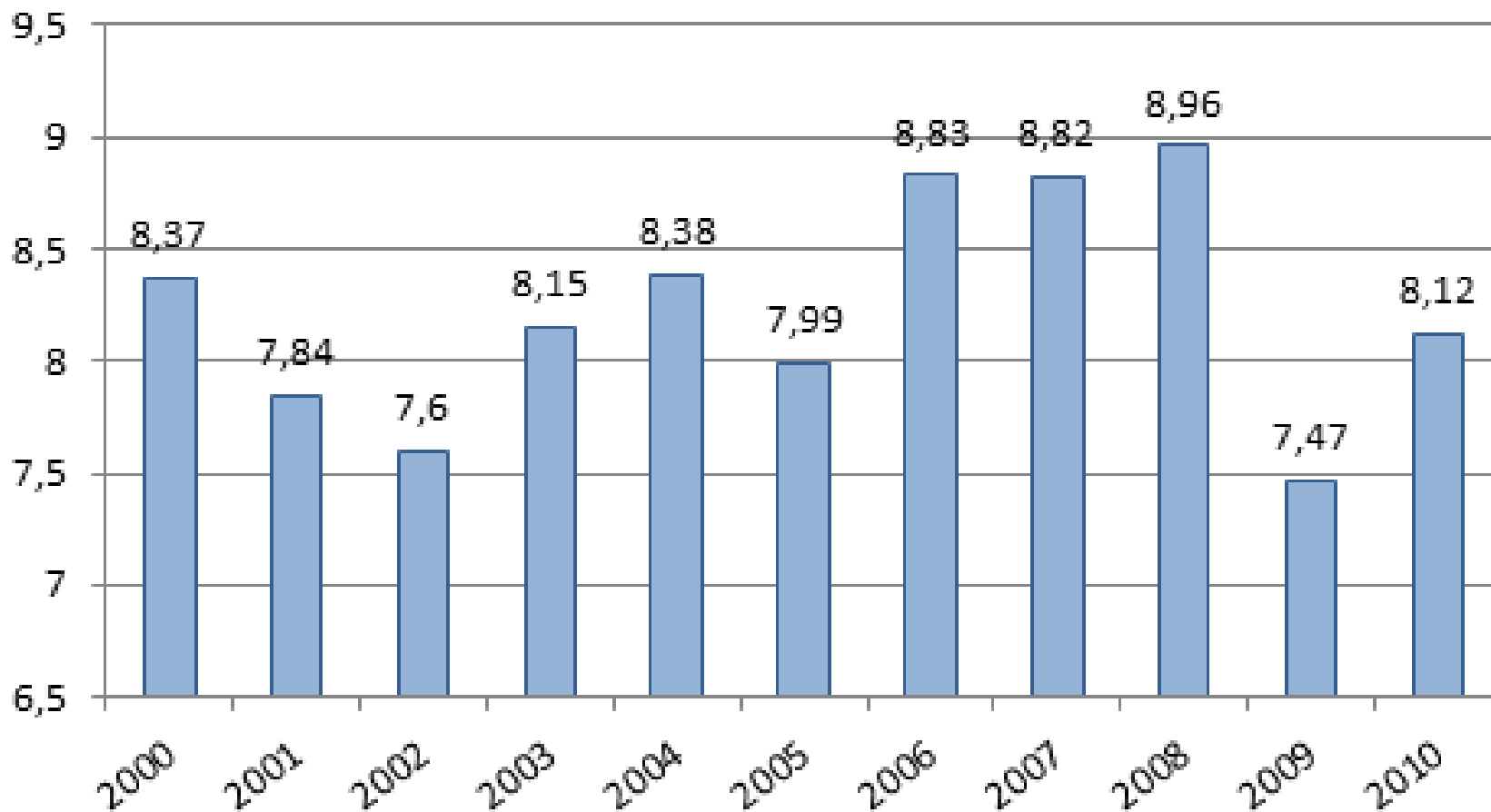
mgr Adam Błęka

Liczba wypadków przy pracy w Polsce w latach 2000-2010

Dane statystyczne wskazują, że zarówno liczba, jak i wskaźnik częstości wypadków przy pracy, w ciągu ostatnich 10 lat, nie uległy zasadniczym zmianom. W roku 2010 zarejestrowano ponad 94 tys. wypadków przy pracy, czyli niemal tyle samo ile w roku 2000

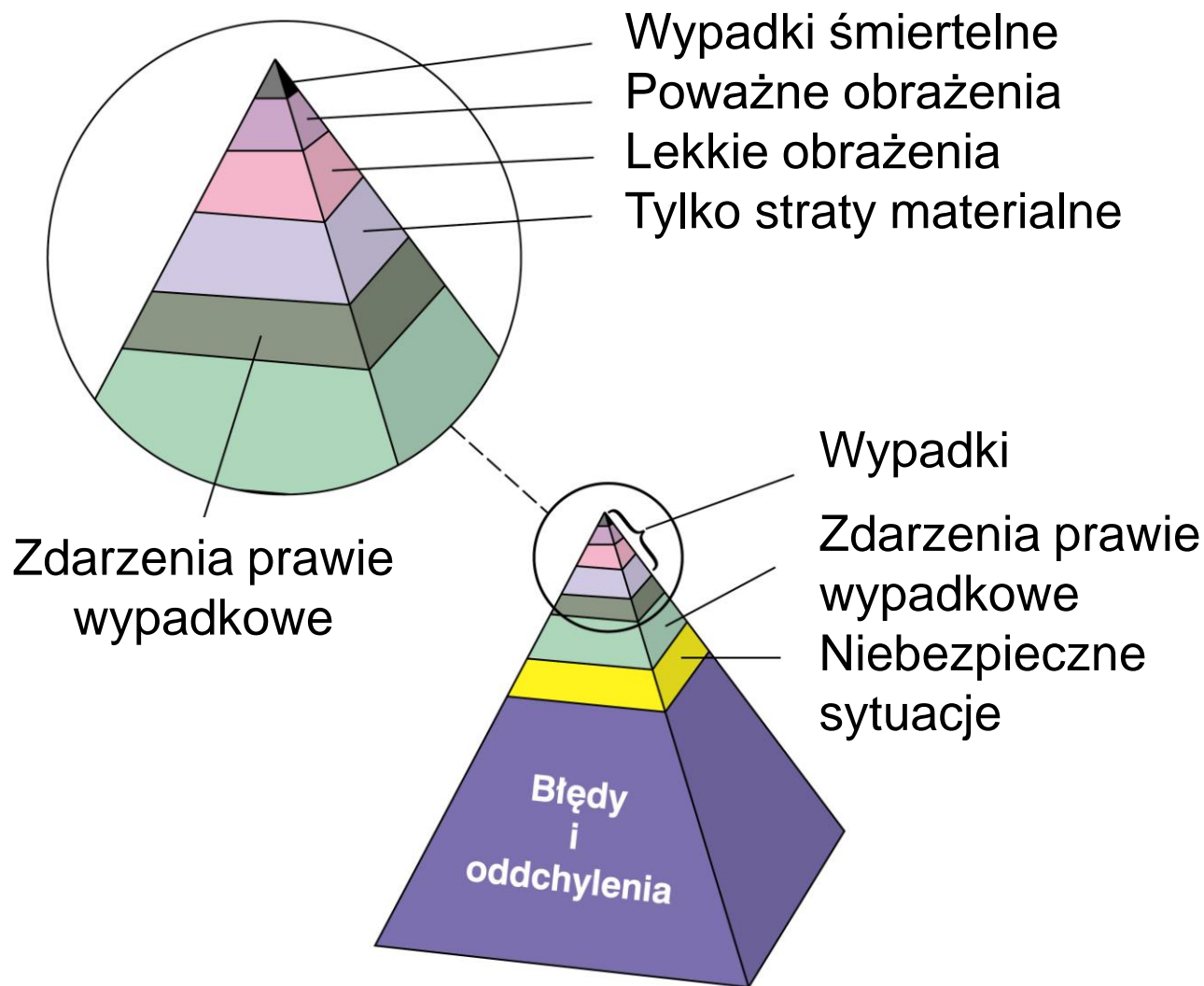
Wskaźnik częstości wypadków przy pracy w Polsce w latach 2000-2010

Wskaźnik wypadków przy pracy (na 1000 pracujących), podobnie jak liczba wypadków w ciągu ostatnich 10 lat, ulegał niewielkim zmianom nie wykazując wyraźnych tendencji rosnących lub malejących (rys. 2). W roku 2010 wyniósł on 8,12, czyli niewiele mniej niż w roku 2000.

Wypadki przy pracy

Piramida zdarzeń wypadkowych Heinricha

Za **WYPADEK przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych,
- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy, a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

ZDARZENIE potencjalnie wypadkowe

- nagłe zdarzenie, w którym wystąpiły zagrożenia dla pracowników, ale nie powodujące obrażeń fizycznych.

Wypadek przy pracy (1).

- ❑ **Na równi z wypadkiem przy pracy** traktuje się - w zakresie uprawnień do świadczeń - wypadek, któremu pracownik uległ:
  1. w czasie trwania podróży służbowej, w okolicznościach innych niż określone wyżej, chyba że wypadek spowodowany został postępowaniem pracownika, które nie pozostawało w związku z wykonywaniem powierzonych mu zadań,
  2. w związku z odbywaniem służby w zakładowych i resortowych formacjach samoobrony albo w związku z przynależnością do obowiązkowej lub ochotniczej straży pożarnej działającej w zakładzie pracy,
  3. przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające w zakładzie pracy organizacje polityczne lub zawodowe, lub uczestnicząc w organizowanych przez nie czynach społecznych.

Art. 234. § 1. W razie wypadku przy pracy pracodawca jest obowiązany podjąć niezbędne działania **eliminujące lub ograniczające zagrożenie, zapewnić udzielenie pierwszej pomocy osobom poszkodowanym i ustalenie w przewidzianym trybie okoliczności i przyczyn wypadku oraz zastosować odpowiednie środki zapobiegające podobnym wypadkom.**

AWARIA – zdarzenie powstałe w wyniku niekontrolowanego rozwoju sytuacji w czasie eksploatacji materiałów, urządzeń lub instalacji, prowadzące do powstania natychmiast bądź z opóźnieniem, na terenie organizacji lub poza jej terenem, poważnego zagrożenia dla życia ludzkiego i/ lub środowiska, takie jak: duża emisja substancji szkodliwych lub niebezpiecznych, pożar, wybuch, awarie elektryczne, itp

- **Osoba, która uległa wypadkowi przy pracy, jeżeli stan jej zdrowia na to pozwala, zawiadamia niezwłocznie o wypadku pracodawcę, lub inny podmiot, na rzecz którego wykonywała czynności, przy których doznała urazu.**
- **Obowiązek zgłoszenia wypadku przy pracy ma każdy pracownik, który zauważył takie zdarzenie w zakładzie pracy. Zgłoszenie wypadku powinno wpłynąć do przełożonego osoby poszkodowanej.**

Wypadek przy pracy (2).

- ❑ **Za śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć w miejscu wypadku lub w okresie nie przekraczającym 6 miesięcy od dnia wypadku.
- ❑ **Za ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe, częściowe lub całkowite zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

- ❑ **Za zbiorowy wypadek przy pracy** uważa się wypadek, któremu w wyniku tego samego zdarzenia, uległy co najmniej dwie osoby.

Wypadek w drodze do pracy lub z pracy

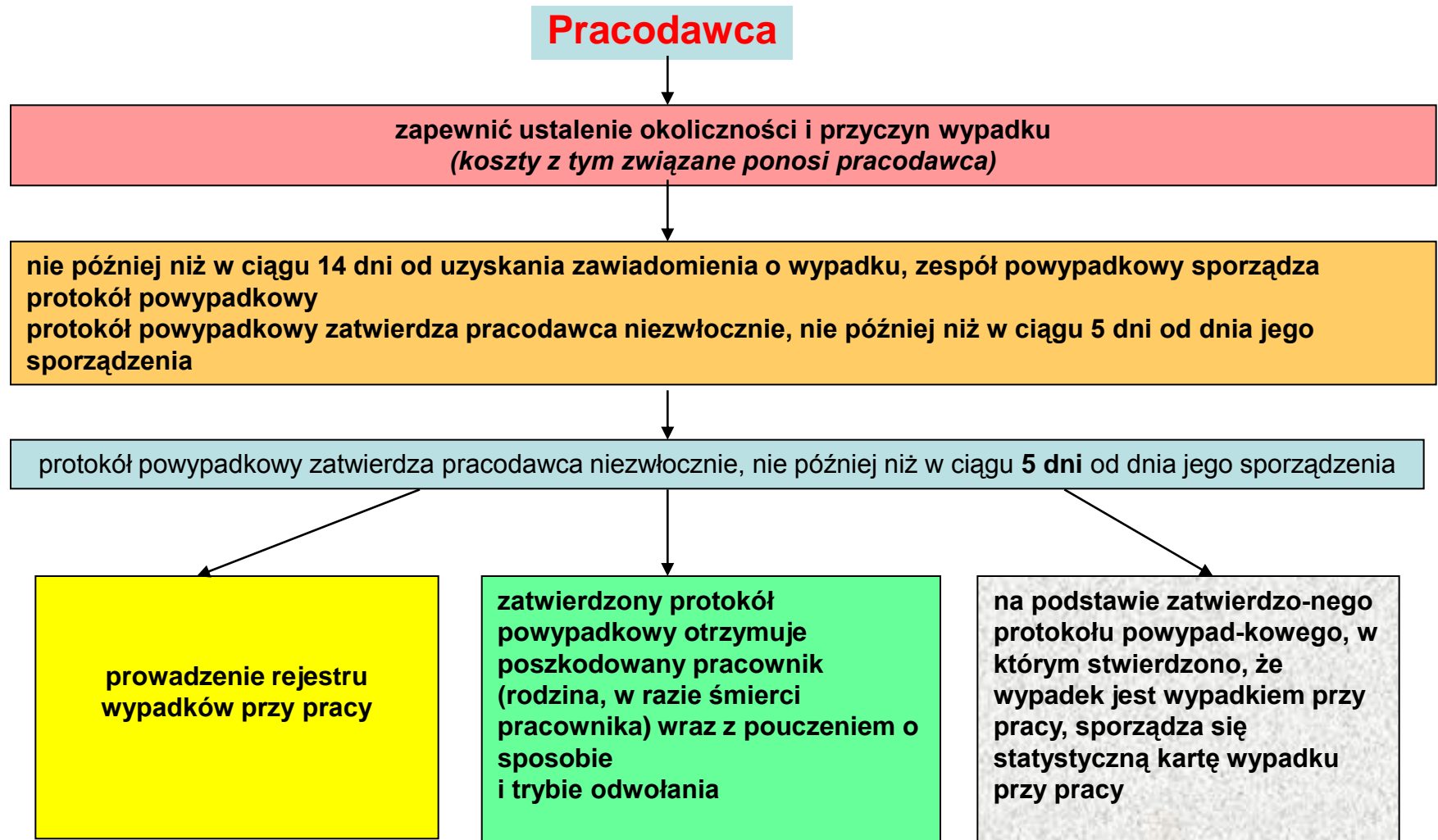
- Za **wypadek w drodze do pracy lub z pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w drodze do lub z miejsca wykonywania zatrudnienia lub innej działalności stanowiącej tytuł ubezpieczenia rentowego, jeżeli droga ta była najkrótsza i nie została przerwana. Jednakże uważa się, że wypadek nastąpił w drodze do pracy lub z pracy, mimo że droga została przerwana, jeżeli przerwa była życiowo uzasadniona i jej czas nie przekraczał granic potrzeby, a także wówczas, gdy droga, nie będąc drogą najkrótszą, była dla ubezpieczonego, ze względów komunikacyjnych, najdogodniejsza.

Za drogę do pracy lub z pracy uważa się oprócz drogi z domu do pracy lub z pracy do domu również drogę do miejsca lub z miejsca:

- 1) innego zatrudnienia lub innej działalności stanowiącej tytuł ubezpieczenia rentowego,
- 2) zwykłego wykonywania funkcji lub zadań zawodowych albo społecznych
- 3) zwykłego spożywania posiłków,
- 4) odbywania nauki lub studiów.

Obowiązki pracodawcy w razie wypadku przy pracy (2).

art. 234 i 236 Kodeksu pracy oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 kwietnia 1992 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy - Dz. U. nr 37 póź. 160)

**Jednym z podstawowych
środków zapobiegawczych
wypadków jest szkolenie
pracowników z zakresu BHP
oraz dostarczenie przez
pracodawcę środków ochrony
indywidualnej oraz odzież i
obuwie robocze**

Szkolenie okresowe

Powinno być przeprowadzone w formie kursu, seminarium lub samokształcenia kierowanego

- Pracownicy zatrudnieni na **stanowiskach robotniczych**, min. 8 godz. Nie rzadziej niż raz na **3 lata**.
- Pracownicy **administracyjno-biurowi**, min. 8 godz. Nie rzadziej niż raz na **6 lat**.
- Pracodawcy i inne **osoby kierujące pracownikami**, min. 16 godz. Nie rzadziej niż raz na **5 lat**.
- Pracownicy **inżynieryjno-techniczni**, min. 16 godz. Nie rzadziej niż raz **na 5 lat**.
- Pracownicy **służby BHP** i osoby wykonujące zadania tej służby, min. 32 godz. Nie rzadziej niż raz na **5 lat**.
- Pracodawcy **wykonujący zadania służby bezpieczeństwa**, min. 64 godz. Nie rzadziej niż raz na **5 lat**.

Rozdział IX

Środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze

Art. 237. § 1. Pracodawca jest obowiązany dostarczyć pracownikowi **nieodpłatnie środki ochrony indywidualnej** zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy oraz informować go o sposobach posługiwania się tymi środkami.

Art.237

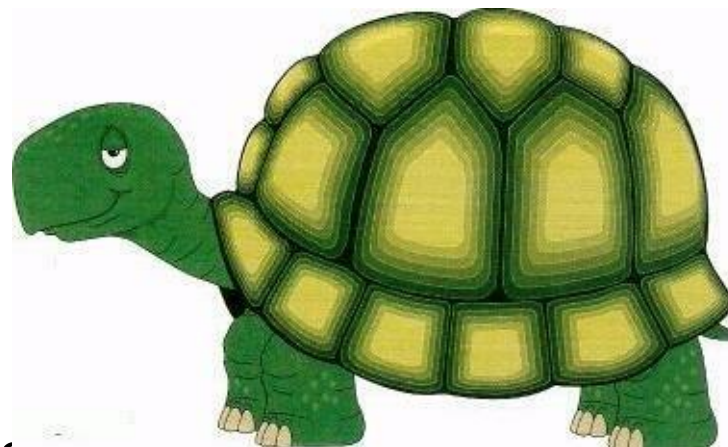
- § 2. Pracodawca może ustalić stanowiska, na których dopuszcza się używanie przez pracowników, za ich zgodą, własnej odzieży i obuwia roboczego, spełniających wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy.
- § 3. Przepis § 2 nie dotyczy stanowisk, na których są wykonywane prace związane z bezpośrednią obsługą maszyn i innych urządzeń technicznych albo prace powodujące intensywne brudzenie lub skażenie odzieży i obuwia roboczego środkami chemicznymi lub promieniotwórczymi albo materiałami biologicznie zakaźnymi.
- § 4. Pracownikowi używającemu własnej odzieży i obuwia roboczego, zgodnie z § 2, pracodawca wypłaca ekwiwalent pieniężny w wysokości uwzględniającej ich aktualne ceny.

Art. 237 § 1. Pracodawca nie może dopuścić pracownika do pracy bez środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, przewidzianych do stosowania na danym stanowisku pracy

Podział środków ochrony indywidualnej

- Odzież ochronna.
- Środki ochrony kończyn dolnych.
- Środki ochrony kończyn górnych.
- Środki ochrony głowy.
- Środki ochrony twarzy i oczu.
- Sprzęt ochrony układu oddechowego.
- Sprzęt ochrony słuchu.
- Sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości.
- Środki izolujące cały organizm, stosowane przy pracach bezpośrednio zagrażających życiu lub zdrowiu pracowników (np. hermetyczne kombinezony gazoszczelne).

Właściwości środków ochrony indywidualnej.

Ochronne:

- skuteczna ochrona przed działaniem zagrożeń,

Użytkowe:

- trwałość,
- wygoda (ergonomia),
- właściwości higieniczne.

Dobór środków ochrony indywidualnej (1)

Określenie rodzajów i poziomu zagrożeń występujących na określonym stanowisku pracy

Ustalenie dopuszczalnych stężeń (natężeń) czynników środowiska pracy występujących na stanowisku pracy

Określenie ekspozycji na zagrożenia

Stężenie (średnie ważone) lub natężenie (średnie) określonego czynnika jest większe niż NDS (N) albo występuje zagrożenie czynnikami mechanicznymi

Tak

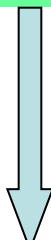
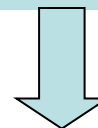
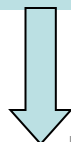
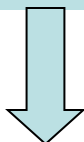
Określenie rodzajów (grup) niezbędnych środków ochrony indywidualnej

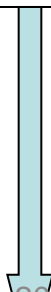
Określenie wymaganej skuteczności ochrony

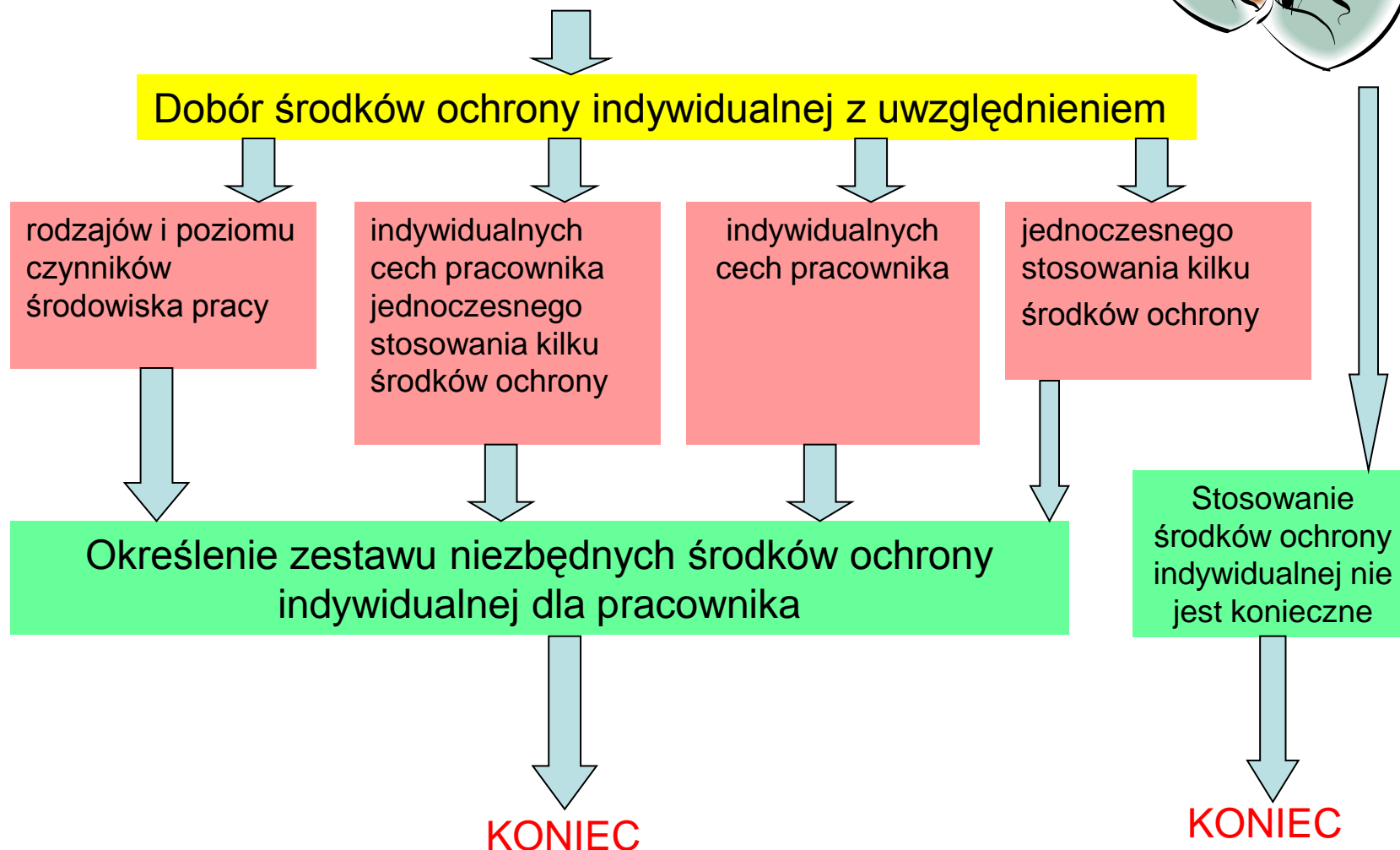
Dobór środków ochrony indywidualnej z uwzględnieniem

Nie

Dobór środków ochrony indywidualnej (2).

Środki ochron indywidualnych

Ćwiczenie przeprowadź dobór
odpowiednich środków ochrony
indywidualnej dla wybranego
stanowiska

Dziękuję za uwagę

W razie pytań proszę pisać:

adambleka@interia.pl

biuro@adambhp.pl

Powielanie, kopiowanie, przetwarzanie, dystrybucja lub jakiegokolwiek wykorzystanie w części lub całości w celach komercyjnych wymaga uprzedniej pisemnej zgody. Treści są chronione prawem autorskim wymaga uprzedniej pisemnej zgody autora lub twórcy.